

Platform Wageningse Ouderen

Secretariaat: Geertjesweg 102, 6706 EE Wageningen, telefoon: 0317-422993

e-mail: secretaris@csw.org; www.platform-wageningse-ouderen.nl

K.v.K. 09143465; IBAN NL51 INGB 0004 9037 13

Commentaar van het Platform Wageningse Ouderen (CSWO) op de *Rapportage procesevaluatie 'Samen Wageningen'*

De *Rapportage procesevaluatie 'Samen Wageningen'*, die organisatieadviesbureau Hiemstra & De Vries in april 2018 publiceerde, is onvolledig, met conclusies die niet volgen uit de evaluatievragen, voor zover die duidelijk worden, en met adviezen die niet volgen uit de conclusies.

Bestuursleden van het Platform Wageningse Ouderen, de opvolger van CSWO, hebben intensief deelgenomen aan het gehele SamenWageningenproces. Het Platform ('PWO') doet ook mee aan het vervolg van dat proces, Welsaam, met name aan enkele ontwikkeltafels. PWO meent dan ook iets te mogen zeggen over de beleidsmatige implicaties van het SamenWageningenproces, waar deze rapportage op vooruit lijkt te lopen.

Het commentaar van PWO betreft de evaluatie-opzet, de respondenten, de conclusies en de adviezen. Dat de Rapportage slecht geschreven en slordig geredigeerd is, betrekken wij niet in ons commentaar.

De evaluatie-opzet

De Rapportage schrijft dat de gemeente Wageningen aan Hiemstra & De Vries 'een korte en krachtige evaluatie' heeft gevraagd, met als doel daarvan 'te leren met het oog op de toekomst.' Het rapport meldt: 'De gemeente heeft de ambitie om co-creatie ook voor andere beleidsterreinen in te zetten'. Het SamenWageningenproces was immers een vorm van co-creatie, een term die overigens op geen enkele wijze wordt uitgelegd, niet in de Rapportage en ook niet gedurende het SamenWageningenproces.

De Rapportage meldt dat een digitale evaluatievragenlijst in januari 2018 'breed is uitgezet'. Er wordt evenwel nergens verteld hoeveel mensen zijn benaderd voor de evaluatie, of hoe ze zijn benaderd. Op welke wijze konden de respondenten de lijst invullen? Hoeveel vragenlijsten zijn 'breed' uitgezet?

Evenmin meldt de Rapportage welke vragen er zijn gesteld. De *Inleiding* suggereert dat dat de acht vragen zijn die in de bijlage *Infographic* (achterin de Rapportage, paginanummers ontbreken) worden genoemd, maar elders blijkt dat er óók andere vragen zijn gesteld: de opsomming in de bijlage is dus onvolledig.

De *Inleiding* noemt als bron ook nog een evaluatiebijeenkomst met de partners van Welsaam en betrokken gemeenteamttenaren. Wat is de inbreng van de burgers hierbij geweest? Hoeveel ambtenaren hebben deelgenomen? Wat heeft die bijeenkomst opgeleverd? De Rapportage zwijgt erover.

Samenvattend: in de Rapportage ontbreken essentiële gegevens over de opzet van de evaluatie, over de vorm, en over de vragen, zodat onduidelijk is in hoeverre de evaluatie iets betekent.

De respondenten

Zoals gezegd wordt niet duidelijk hoeveel digitale vragenlijsten zijn uitgezet. Dat volgens de bijlage 256 mensen hebben geantwoord op de vraag '*Bent u betrokken geweest bij Samen Wageningen?*', zegt niets over de relatieve respons.

Opvallend is dat van die 256 respondenten *twee vijfde* niet betrokken was bij Samen Wageningen. PWO vraagt zich daarom af hoe betrouwbaar de gepresenteerde gegevens zijn. Het zijn immers de antwoorden van slechts 151 respondenten, een fractie van het aantal deelnemers (wel 3000, volgens sommigen) aan het SamenWageningenproces. Is dit werkelijk de basis voor toekomstig beleid?

Het aantal van 151 respondenten is zo marginaal dat geen enkele conclusie gerechtvaardigd is. De bewering bij conclusie 1 ('*Veel mensen hebben de moeite genomen om de vragenlijst in te vullen en hun ervaringen te delen, wat getuigt van grote betrokkenheid*') is dan ook niet correct.

Samenvattend: niet meer dan 256 Wageningers hebben op de vragenlijst gereageerd; daarvan waren slechts 151 op een of andere manier betrokken bij Samen Wageningen. Dat 'grote betrokkenheid' noemen, zoals het rapport doet, is ten onrechte.

De conclusies

De Rapportage vat de onderzoeksuitkomst samen in vijf conclusies. Die gaan over de respons (conclusie 1),

wat deelnemers positief vonden aan het SamenWageningenproces (conclusie 2), de 'kansen' die deelnemers zien voor co-creatie (conclusie 3), de wijze waarop respondenten het proces hebben ervaren (conclusie 4), en de moeilijkheden die deelnemers ervoeren bij de aanbesteding (conclusie 5).

Die conclusies komen nauwelijks voort uit de vragen zoals die in de bijlage *Infographic* staan. Volgens de bijlage gaan vraag 1, 2 en 3 in de bijlage over de respons, vraag 4 over 'uw ervaring met Samen Wageningen', vraag 5 over de informatievoorziening in het proces, maar dan alleen over de logistieke aspecten ervan, vraag 6 en 7 gaan over verwachtingen vooraf en waargenomen realisatie ervan achteraf, en vraag 8 poneert acht stellingen om 'oneens', 'eens', 'geen mening' of, raadselachtig, 'niet van toepassing' te scoren.

Bij deze vraag 8 komt ook opeens de co-creatie uit de lucht vallen, voor het eerst in de acht vragen. Een (niet gekwantificeerde) meerderheid van de 151 respondenten verklaart zich daar voorstander van. De grafiek bij vraag 8 is trouwens onbegrijpelijk.

In de *Conclusies*, het tweede hoofdstuk 2 (er zijn twee hoofdstukken 2), blijkt dat er ook een vraag is gesteld over co-creatie, maar die vindt men niet terug in de bijlage. Evenmin vindt men daar dat er ook afwijkend is gereageerd op het idee van co-creatie. Conclusie 3, over de kansen die de 151 respondenten zien voor co-creatie, heeft dan ook geen basis.

Dat geldt eveneens voor conclusie 4, waarin juichend wordt gedaan over de vorming van het beleidskader, en voor conclusie 5, over de onderlinge relaties tijdens de aanbesteding: over beide conclusies is in de bijlage geen enkele vraag te vinden.

Samenvattend: in de Rapportage is het verband tussen enerzijds de vragen van de evaluatie zoals die in de bijlage staan en anderzijds de conclusies in het tweede hoofdstuk 2 grotendeels afwezig. De conclusies hebben dus geen basis in de antwoorden van de 151 respondenten.

De adviezen

Gangbaar is dat een rapport als dit conclusies trekt en daar adviezen op baseert. Deze Rapportage wijkt daar verrassend van af: ze geeft in de *Samenvatting* (het eerste hoofdstuk 2) en in hoofdstuk 3 vijf adviezen die op bijna geen enkele wijze zijn terug te voeren op de evaluatievragen of op het tweede hoofdstuk 2, *Conclusies*. Die vijf adviezen zijn bovendien uiterst eenzijdig: terwijl alleen vraag 8 en conclusie 3 enigszins over co-creatie spreken, gaan *alle* adviezen over de vormgeving van een volgend co-creatieproces. En het beeld van co-creatie dat hier geschetst wordt, is ten minste discutabel.

Zo geeft de Rapportage in advies 1 een uiteenzetting over een co-creatieproces die allereerst draait om de gemeente als opdrachtgever en de beleidsuitvoerders als opdrachtnemers. De Rapportage richt zich zelfs expliciet tot '*jullie beiden*', dat is: gemeente en uitvoerende professionele partners, die in een vroeg stadium van het proces met elkaar in gesprek zouden moeten gaan. Pas later worden hier de inwoners als betrokkenen bij de beleidsuitvoering genoemd.

Advies 3 luidt: '*Geef belanghebbenden ook een eigen plek in het proces.*' Volgens PWO spreekt dat volstrekt vanzelf, maar die eigen plek moet dan wel vanaf het begin van de besluitvorming expliciet gegeven worden.

Samenvattend: in de Rapportage is het verband tussen evaluatievragen, conclusies en adviezen grotendeels afwezig; de nadruk op co-creatie in de adviezen wekt de indruk van vooringenomenheid.

Conclusie

De *Rapportage procesevaluatie 'Samen Wageningen'* geeft geen helder beeld van de inbreng en de intenties van alle betrokken partijen. Op basis van de respons, 151 serieuze respondenten, kunnen geen steekhoudende conclusies worden getrokken. Het rapport is incompleet in de weergave van de onderzoeksopzet, de respondentenwerving, de gestelde vragen, de wijze waarop de conclusies volgen uit de antwoorden, en de manier waarop de adviezen voortkomen uit de conclusies. Het rapport is door het ontbreken van een heldere kwantificering tendentiek in de weergave van de antwoorden die de 151 deelnemers gaven. Het is incompleet in de weergave van de vragen. Het is discutabel in de uiteenzetting over co-creatieprocessen en de mogelijke inrichting daarvan.

Het Platform Wageningse Ouderen wil met dit commentaar bijdragen aan de discussie in de stad over het SamenWageningenproces, diens opvolger Welsaam, en mogelijk volgende processen waarin de Wageningse samenleving vorm krijgt. Daarbij willen wij benadrukken dat volgens PWO beleidsvorming volkomen zinloos is als ze geschiedt op basis van conclusies en aanbevelingen die, zoals in dit evaluatieonderzoek, geen onderbouwing hebben.